

til at see dette med vore egne Øine, idet vi see, hvorledes man, for at vedligeholde nogle Klumper teglhængte Huse, med Forsæt sætter Agerbruget tilside, og i et Land, hvor Agerbruget saa bevisligt er Hovedindustriegrenen, bestandigt vedbliver at tale om Kjøbstadernes Privilegier. Vi have hørt her fra Ministerbænken, at den Lov, der her er indbragt, om en Udvikelse af visse Handelsfag m. m. dog ialtsald^s vilde komme om eet Aar, og ikke desto mindre reises der fra disse Kjøbstæder — og vi kunne dog ikke sige, at Danmark er et Handelsland — en meget stærk Modstand mod denne Lov. (Flere Stemmer: Til Sagen! Til Sagen!) Jeg haaber, jeg er saa nær som muligt ved Sagen. (Nei! Nei!). De kunne vente lidt, mine Herrer! Det skal staae fast, at, naar der her i Danmark er Tale om at hindre Agerbruget, saa hindres det netop ved at holde paa det Slags middelalderlige Privilegier. (Bloug: Har jeg talt for dem? Monrad: Hvem taler her for dem?). Jeg holder mig til den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Bloug), og han sagde, at der ikke her i Danmark gjordes Noget for Agerbruget, men at dette blev hæmmet; til ham holder jeg mig og bemærker, at det var paa den Maade, ved Ophævelsen af saadanne gamle Privilegier, at der kunde gøres Noget for Agerbruget; men der holder man sig tilbage. Hvad selve den foreliggende Sag angaaer, saa have vi her et Exempel paa, ikke hvorledes man fremmer Agerbruget — thi det er der ikke Tale om — men hvorledes man benytter gunstige Omstændigheder for at bringe Noget tilveie, mod hvilket der er reist en saa kraftig Modstand. Det er tvivlsomt, om Agerbruget her i Danmark i en tidligere Tid vilde være blevet fremmet paa den Maade, hvorom der her er Tale; men, efterat vi have faaet den Udvikling, vi nu have her i Danmark, og efterat de ærede Rigsdagsmænd, der nu stemme for denne Lov, nu see den Udvikling, hvori vi gaae, og som de selv have været med at følge i en Række af Aar, ville de ikke, ved at følge den Vej, som de nu følge, vinde Noget for Agerbruget.

Bloug: Jeg vil blot bemærke, at jeg aldeles ikke indseer, i hvilken Forbindelse jeg

staaer med Kjøbstadprivilegierne; thi det er vist, at de i mig ikke have nogen stærk Talsmand, den have de i mig aldrig havt og skulle aldrig faae. Men det er mig forøvrigt hjært, at den ærede Taler har paaberaabt sig denne Sag; thi jeg vil erindre ham om, at, dersom der her i Salen havde siddet lige saa mange Forsvarere for Kjøbstadernes Privilegier, lige saa mange Repræsentanter for Kjøbstadernes Handelsstand, som der nu sidder Medlemmer af Landbostanden, saa vilde Høsterloven upaatvivlelig have mødt meget stærk Modstand, og det uagtet det omtalte Forslag efter min fulde Overbeviisning ikke er til Kjøbstadernes Skade, men til deres Fordeel; men det forekommer mig, at de ærede Landboere ville bære sig ad ligesom Kjøbstæderne for Diebliffet, dersom de fortsatte deres Modstand mod den nu foreliggende Sag. Det er min fulde Overbeviisning, at dens Fremme vil være til Bedste for Landbruget og altsaa ogsaa for Landbrugerne.

Tscherning: Det er min fulde Overbeviisning, at Landbrugerne i deres Heelhed, i den store Almindelighed, ikke hange det Allermindste sammen med Landbrugets Fremme i det Store (Jacobsen: Saa!), aldeles ikke; Landbruget udvikler sig som alle andre Næringsveie lidt efter lidt, naar gunstige Omstændigheder frembyde gunstige Forhold til Udvikling, og, naar det ikke skeer, vil Skoleunderviisningen ikke fremme den det Allermindste (Jacobsen: Saa!). Det har den ikke gjort og vil den ikke gjøre, og det ærede Medlem, der her saa ofte siger Saa, vil bedst af sit eget Exempel kunne vide, hvorledes vigtige Industriegrene udvikles ved enkelte Mænds Bestræbelser, uden nogen speciel Skole, naar der er Dygtighed hos dem, og naar de saaledes ere vorede op ved deres Fag, at de i det Dieblif, de ere udviklede til stadige Mænd, kjende det fra Grunden af ved deres egen Erfaring og da i en ældre Alder søge deres Udvikling i Kundskabens Rige. Der er i denne Forsamling intet bedre og hæderligere Exempel herpaa end netop det ærede Medlem. Det er min fulde Overbeviisning, at vi her, uden at fremme Landbovæsenet i dets Heelhed, skabe en